2025 жыл 17 наурыздағы

№ 3 Семинар

Семинар тақырыбы: Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері

1) **Сыбайлас жемқорлық тәуекелі ұғымы**

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі - ұйым қызметкерінің, сондай-ақ өзге де адамдардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықты ұйымның атынан немесе оның мүддесі үшін жасау мүмкіндігі;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау - сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендірудің, талдаудың және саралаудың жалпы процесі;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелін талдау - сыбайлас жемқорлық тәуекелінің табиғатын және оны іске асыру мүмкіндіктерін түсіну процесі:

1) «Сыбайлас жемқорлық схемаларын» іске асыру кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаудың неғұрлым ықтимал тәсілдерін анықтау;

2) әрбір «Сыбайлас жемқорлық схемасын» іске асыру үшін аса маңызды лауазымдарды немесе өкілеттіктерді айқындау.

Сыбайлас жемқорлық схемасы *- қызметкердің өкілеттіктерін жеке мақсатта немесе үшінші тұлғалардың мүддесі үшін пайдаланудың белгілі бір сценарий бойынша құрылған тетігі (сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықты жасаудың неғұрлым ықтимал тәсілі).*

Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесінде негізгі буын **сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін**, олардың туындауына ілеспе жағдайлар мен себептерді анықтау және азайту болып айқындалды.

Осыған байланысты, мемлекеттік және жеке сектордағы сыбайлас жемқорлықтың себептері мен жағдайларын болдырмау мақсатында алғаш рет «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл туралы» 2015 жыл 18 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңымен (бұдан әрі-Заң) **сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау** (сыртқы және ішкі) сияқты сыбайлас жемқорлықтың алдын алу институттары енгізілді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау - сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерделеу.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдау жүргізу үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органның бірінші басшыларының және сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдау объектісінің, ал олар болмаған жағдайда олардың міндеттерін атқаратын не олардың лауазымдарын алмастыратын адамдардың бірлескен шешімі негіз болып табылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдауды бірлескен шешіммен құрылған жұмыс тобы 30 жұмыс күнінен аспайтын кезеңде жүргізеді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдау жүргізуге уәкілетті орган сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың өзге де субъектілерінің мамандарын және (немесе) сарапшыларын тартуға құқылы.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау ақпаратты жинау, жинақтау, талдау және талдамалық анықтама жасау кезеңдерін қамтиды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

1) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау объектісінің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) персоналды басқару, оның ішінде кадрлардың ауысуы;

3) мүдделер қақтығысын реттеу;

4) мемлекеттік қызметтер көрсету;

5) рұқсат беру функцияларын орындау;

6) бақылау-қадағалау функцияларын іске асыру;

7) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелер.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдері туралы ақпаратты және анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою жөніндегі ұсынымдарды қамтитын екі данада талдамалық анықтама дайындалады.

Талдамалық анықтаманы жұмыс тобының мүшелері келіседі және бірлескен шешімде айқындалған уәкілетті органның және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау нәтижелері бойынша анықтамаға қол қойылған күннен бастап 6 ай ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау объектілерінің сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау нәтижелері бойынша шығарылған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөніндегі ұсынымдарды орындауына мониторинг жүргізіледі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдауды құрылымдық бөлімше, сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау субъектісінің бірінші басшысы айқындайтын лауазымды адам (лауазымды адамдар) немесе оның шешімімен құрылатын жұмыс тобы жүргізеді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау субъектісінің интернет-ресурсында орналастырылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелерін, оның ішінде арнаулы мемлекеттік органдар мен қоғамдық ұйымдарды қоспағанда, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау субъектісінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі алқалы, консультативтік-кеңесші органдарының отырыстарында жария талқылауға жол беріледі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау субъектілері жарты жылдықтар бойынша есепті айдан кейінгі айдың 10 күнінен кешіктірмей сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға есепті кезеңде жүргізілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдаулар, олардың нәтижелері және оларды жою бойынша қабылданған (қабылданатын) шаралар туралы ақпарат береді.

Комплаенс офицер Ғ.Қ. Бидалова

№ 3 хаттама

Қостанай облысы әкімдігінің денсаулық сақтау басқармасының «Қостанай облыстық арнайы медициналық құралдармен қамтамасыз ету базасы» КММ қызметкерлерінің жиналысы

Күн тәртібі

1. **«Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері»** тақырыбында оқыту семинары

Күні: 17 наурыз 2025 ж.
Уақыты: 09 сағат 10 минут

Жиналыс төрағасы:
Комплаенс – офицер Ғ.Қ Бидалова

Хатшы: екінші топ материалдары бойынша аға есепші Т.В.Матковская

Қатысқандар: тізім бойынша

Комплаенс офицерді тыңдады:
Бүгінгі семинарда мен сіздерді келесі сұрақтармен таныстырамын:
1. Сыбайлас жемқорлық тәуекелі ұғымы
- сыбайлас жемқорлық схемасы;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау;
1) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау;
2) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі ұғымы

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі - ұйым қызметкерінің, сондай-ақ өзге де адамдардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықты ұйымның атынан немесе оның мүддесі үшін жасау мүмкіндігі;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау - сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендірудің, талдаудың және саралаудың жалпы процесі;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелін талдау - сыбайлас жемқорлық тәуекелінің табиғатын

және оны іске асыру мүмкіндіктерін түсіну процесі:

1) «Сыбайлас жемқорлык схемаларын» іске асыру кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаудың неғұрлым ықтимал тәсілдерін анықтау;
2) әрбір «Сыбайлас жемқорлық схемасын» іске асыру үшін аса маңызды лауазымдарды немесе өкілеттіктерді айқындау.

Сыбайлас жемқорлық схемасы **-** қызметкердің өкілеттіктерін жеке мақсатта немесе үшінші тұлғалардың мүддесі үшін пайдаланудың белгілі бір сценарий бойынша құрылған тетігі (сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықты жасаудың неғұрлым ықтимал тәсілі).

Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас

жемқорлыққа қарсы стратегиясында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесінде негізгі буын **сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін**, олардың туындауына ілеспе жағдайлар мен себептерді анықтау және азайту болып айқындалды.

Осыған байланысты, мемлекеттік және жеке сектордағы сыбайлас жемқорлықтың себептері мен жағдайларын болдырмау мақсатында алғаш рет «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл туралы» 2015 жыл 18 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңымен (бұдан әрі-Заң) **сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау** (сыртқы және ішкі) сияқты сыбайлас жемқорлықтың алдын алу институттары енгізілді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау - сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерделеу.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдау жүргізу үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органның бірінші басшыларының және сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдау объектісінің, ал олар болмаған жағдайда олардың міндеттерін атқаратын не олардың лауазымдарын алмастыратын адамдардың бірлескен шешімі негіз болып табылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдауды бірлескен шешіммен құрылған жұмыс тобы 30 жұмыс күнінен аспайтын кезеңде жүргізеді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдау жүргізуге уәкілетті орган сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың өзге де субъектілерінің мамандарын және (немесе) сарапшыларын тартуға құқылы.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау ақпаратты жинау, жинақтау, талдау және талдамалық анықтама жасау кезеңдерін қамтиды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

1) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау объектісінің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) персоналды басқару, оның ішінде кадрлардың ауысуы;

3) мүдделер қақтығысын реттеу;

4) мемлекеттік қызметтер көрсету;

5) рұқсат беру функцияларын орындау;

6) бақылау-қадағалау функцияларын іске асыру;

7) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелер.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдері туралы ақпаратты және анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою жөніндегі ұсынымдарды қамтитын екі данада талдамалық анықтама дайындалады.

Талдамалық анықтаманы жұмыс тобының мүшелері келіседі және бірлескен шешімде айқындалған уәкілетті органның және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау нәтижелері бойынша анықтамаға қол қойылған күннен бастап 6 ай ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау объектілерінің сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау нәтижелері бойынша шығарылған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөніндегі

ұсынымдарды орындауына мониторинг жүргізіледі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдауды құрылымдық бөлімше, сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау субъектісінің бірінші басшысы айқындайтын лауазымды адам (лауазымды адамдар) немесе оның шешімімен құрылатын жұмыс тобы жүргізеді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау субъектісінің интернет-ресурсында орналастырылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелерін, оның ішінде арнаулы мемлекеттік органдар мен қоғамдық ұйымдарды қоспағанда, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау субъектісінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі алқалы, консультативтік-кеңесші органдарының отырыстарында жария талқылауға жол беріледі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау субъектілері жарты жылдықтар бойынша есепті айдан кейінгі айдың 10 күнінен кешіктірмей сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға есепті кезеңде жүргізілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдаулар, олардың нәтижелері және оларды жою бойынша қабылданған (қабылданатын) шаралар туралы ақпарат береді.

Комплаенс офицер **Ғ.Қ. Бидалова**

Хатшы: **Т.В. Матковская**